

Temmuz 2012

Bu bilgi notunun kapsamı nihai değildir ve AİHM için bağlayıcılığı yoktur

Kadınlara yönelik şiddet

Aile içi şiddet

Kontrova – Slovakya Davası (no. 7510/04)

31.5.2007

Başvuran kocasının kendisine saldırdığı ve elektrik kablosuyla dövdüğü şikayetiyle 2 Kasım 2002 tarihinde suç duyurusunda bulunmuştur. Sonrasında, kocasıyla birlikte karakola giderek şikayetini geri çekmek istediğini bildirmiş ve polis bu talebi kabul etmiştir. Kocasını 31 Aralık 2002 tarihinde 1997 doğumlu oğullarını ve 2001 doğumlu kızlarını öldürmüştür. Başvuran her hangi bir tazminat almamıştır.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi yetkili makamların çocukların hayatlarını koruyamadıkları gerekçesiyle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 2. Maddesinin (yaşam hakkı) ve anneye tazminat alma imkanı tanınmadığı gerekçesiyle 13. Maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Bevacqua ve S. – Bulgaristan Davası (no. 71127/01)

12.6.2008

Düzenli olarak kocası tarafından dövüldüğünü iddia eden başvuran, üç yaşındaki oğlunu (ikinci başvuran) da alarak kocasını terk etmiş ve boşanma davası açmıştır. Ancak, kocasının kendini dövmeye devam ettiğini iddia etmekteydi. Başvuran oğluyla beraber istismara uğramış kadınlara yönelik bir sığınma evinde dört gün kalmış, fakat iddiasına göre oğlunu kaçırmak suçundan hakkında dava açılacağı ve mahkemenin ortak velayet kararı verebileceği konusunda uyarılmıştır. Başvuran kocasının her halükarda mahkeme emrine riayet etmediğini ifade etmekteydi. Kocasının saldırgan tavırları hakkında suç duyurusunda bulunmuş, fakat kocası şiddetin dozunu artırmıştır. Geçici velayet tedbiri alınmasına yönelik taleplerine öncelik verilmemiş, çocuğunun velayetini ancak bir yıldan fazla zaman sonra boşandıklarında alabilmiştir. Daha sonra eski kocası tarafından tekrar darp edilmiş ve ceza kovuşturması talebinde bulunmuş, konunun "özel bir konu" olması nedeniyle özel hukuk alanına girdiği gerekçesiyle bu talebi kabul edilmemiştir.

AİHM, Bulgar makamlarının başvuranın kocasını cezalandırmak ve denetim altına almak için gerekli tedbirleri almamaları nedeniyle 8. Maddenin (aile hayatına saygı hakkı) ihlal edildiğine hükmetmiştir. AİHM ayrıca uyuşmazlığın "özel konu"

olarak yorumlanmasının yetkili mercilerin başvuranların aile hayatını koruma yükümlüğüne aykırı olduğunu vurgulamıştır.

Branko Tomašić ve Diğerleri – Hırvatistan Davası (no. 46598/06)

15.1.2009

Başvuranlar, kocası tarafından öldürülen bir kadının ve bebeğinin akrabaları idiler. Koca, cezaevinde bulunduğu sırada karısını ve çocuğunu öldürmekle tehdit etmekteydi. Cezaevinden çıkarıldıktan sonra karısını ve bebeğini öldürmüştü, ardından intihar etmiştir. Cezaevinde ve tahliyesinden sonra zorunlu psikiyatri tedavi görmesine karar verilmişti. Ancak, istinaf mahkemesi tedavinin tahliyesiyle birlikte sonlandırılmasına karar vermişti.

AİHM, anne ve bebeğinin ölümüyle ilgili olarak 2. Maddenin (yaşam hakkı) ihlal edildiğine karar vermiştir: Hırvat makamları psikiyatri tedavisine devam kararına uymamışlardır; Hükümet kocanın cezaevinde dahi psikiyatri tedavisi gördüğünü kanıtlayamamıştır ve şahıs tahliyesinden önce psikiyatrik değerlendirmeden geçirilmemiştir.

Opuz – Türkiye Davası (no. 33401/02)

9.6.2009

Başvuran ve annesi, yıllar boyunca başvuranın kocası H.O.'nun saldırı ve tehditlerine maruz kalmışlar, bazı durumlarda öldüresiye yaralanmışlardır. Başvuranlar şikayette bulunmakla birlikte H.O.'nun tacizleri ve şikayetlerini geri çekmedikleri taktirde kendilerini ölümle tehdit etmesi sonucunda şikayetlerinden vazgeçmişler, bir istisna dışında H.O. hakkında kovuşturma yapılmamıştır. Sonrasında H.O. karısını 7 kez bıçaklamış, karşılığında yaklaşık 385 Avroya tekabül eden bir para cezasına çarptırılmış ve bu ceza taksitlendirilmiştir. İki kadın hayatlarının tehlikede olduğu yönünde defaatle şikayette bulunmuşlardır. H.O. yalnızca sorgulanmış ve ardından serbest bırakılmıştır. Sonunda kadınlar kaçmaya çalışırken H.O. kayınvalidesini silahla öldürmüştür. Cinayeti namusu için işlediğini ileri sürmüştür. Cinayetten müebbet hapse mahkum olan H.O tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılmıştır. Karısı H.O.'nun tehditlerini sürdürdüğünü iddia etmekteydi.

AİHM H.O.'nun kayınvalidesinin öldürülmesiyle ilgili olarak 2. Maddenin (yaşam hakkı), Devletin karısını koruyamadığı gerekçesiyle 3. Maddenin (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı) ihlal edildiğine hükmetmiştir. Türkiye aile içi şiddeti cezalandırmaya ve kurbanları korumaya yönelik bir sistem tesis edememiş ve uygulayamamıştır. Yetkili merciler, mevcut koruyucu tedbirlere dahi başvurmamış, şikayetlerin geri çekilme nedenini görmezden gelerek "aile içi mesele" gerekçesiyle işlemleri devam ettirmemişlerdir. Şikayetlerden vazgeçilip vazgeçilmediğine bakılmaksızın cezai işlemlerin başlatılmasına olanak verecek bir yasal çerçeve mevcut olmalıydı.

AİHM, iki kadının maruz kaldığı şiddetin cinsiyet temelli olması, aile içi şiddetin en başta kadınları etkilemesi ve ayrımcı adli ataletten cesaret bulması nedeniyle ilk kez bir aile içi şiddet davasında 2. ve 3. Maddelerle bağlantılı olarak 14. Maddenin (ayrımcılık yasağı) ihlal edildiğine hükmetmiştir. Bu alanda yapılan reformlara (4320 sayılı Kanun) rağmen adli sisteminin harekete geçmezliği ve saldırganların cezasız kalması, Türkiye'nin bu sorunun üstesinden gelme konusunda kararlı olmadığını göstermektedir: polis görevlileri kadınları şikayetlerinden vazgeçmeye

ikna etmeye çalışmışlardır; sık sık gecikmeler yaşanmış ve mahkemeler namus veya örf adeti dikkate alarak ceza indirimine gitmişlerdir.

E.S. ve Diğerleri – Slovakya Davası (no. 8227/04)

15.9.2009

Başvuran 2001 yılında kocasını terk etmiş ve kendisine ve çocuklarına kötü muamelede bulunduğu ve ayrıca kızlarından birini cinsel olarak istismar ettiği şikayetiyle suç duyurusunda bulunmuştur. Şahıs 2 yıl sonra şiddet ve cinsel istismar suçlarından mahkum olmuştur. Ancak, başvuranın kocasının evlerinden uzaklaştırılması yönündeki istemi reddedilmiş, mahkeme kocasının mülküne erişim hakkını engelleme yetkisinin olmadığını kaydetmiştir (mülkiyet boşanma sonrasında sona ermekteydi). Bu sebeple başvuran ve çocukları evlerini ve yakınlarını terk etmek zorunda kalmışlardır

AİHM Slovakya'nın başvuranı ve çocuklarını koca şiddetine karşı derhal koruma altına alma yükümlülüğünü yerine getirmediğini kaydederek 3. Maddenin (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı) ve 8. Maddenin (özel ve aile hayatına saygı hakkı) ihlal edildiğine hükmetmiştir.

A. – Hırvatistan Davası (no. 55164/08)

14.10.2010

Başvuran, artık boşandığı (ve travma sonrası stres bozukluğu, paranoya, anksiyete ve epilepsi hastası) kocasının yıllar boyunca kendisine defaatle fiziksel şiddet uyguladığını, bunun sonucunda yaralanmalar ve ölüm tehlikelerine neden olduğunu ve küçük kızlarının önünde taciz ettiğini iddia etmekteydi. Başvuran kocasından saklanmış ve ardından kocasının takip ve tacizlerinden kurtulmak için mahkemeye başvurmuştur. Talebi, hayatına yönelik yakın bir tehlike bulunduğunu kanıtlayamadığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

AİHM 8. Maddenin ihlal edildiğine hükmetmiştir: Hırvat makamları, mahkemelerin başvuranın eski kocasından korunmasına yönelik kararının gerektirdiği tedbirleri uygulamamış, şahsın şiddet davranışlarının kökeninde olduğu görülen psikiyatrik sorunlarıyla ilgilenmemişlerdir. Ayrıca, şahsın psikiyatri tedavisi görüp görmediği de belli değildir.

AİHM başvuranın 14. Madde kapsamındaki şikayetini reddetmiştir: başvuran özellikle Hırvatistan'da aile içi şiddete karşı benimsenen tedbir veya uygulamaların veya bunların etkilerinin ayrımcı olduğunu (rapor veya istatistiklerle vb.) kanıtlayamamıştır.

Hajduová – Slovakya Davası (no. 2660/03)

13.11.2010

Başvuranın (artık eski) kocası başkalarının önünde kendisine saldırarak öldürmekle tehdit ettiği için hastanede zorunlu psikiyatri tedavisine alınmıştır. Yaralanmış, hayatından ve güvenliğinden endişe eden başvuran çocuklarıyla birlikte bir sığınma evine taşınmıştır. Eski kocası gerekli tedavi uygulanmaksızın salıverilmiş ve tehditlerini yinelemeye başlamıştır. Başvuranın, şahsın hastanede tedavi edilmemesine ilişkin şikayeti reddedilmiştir.

AİHM Slovakya'nın başta aile içi şiddetin savunmasız mağdurları olmak üzere bireylerin vücut ve psikolojik bütünlüklerini koruma görevinin bulunduğunu vurgulamıştır. AİHM 8. Maddenin (özel ve aile hayatına saygı hakkı) ihlal

edildiğine hükmetmiştir: başvuranın eski kocası hastaneden taburcu edildikten sonra kendisine fiilen saldırmamış olmakla birlikte, tehditlerini yerine getireceğine yönelik korkusu çok yerinde idi ve yetkililer psikiyatrik tedavi için tutulmasını sağlama görevini yerine getirmemişlerdir.

Kalucza – Macaristan Davası (no. 57963/10)

24.04.2012

Dava, Macaristan'ın, saldırgan eski partneriyle istemediği halde aynı evi paylaşan (bu dairenin mülkiyeti ile ilgili açılmış birden fazla hukuk davası mevcuttu) Kalucza'yı koruyamaması ile ilgili idi.

AİHM 8. Maddenin (özel hayata saygı hakkı) ihlal edildiğine hükmetmiştir: Macar makamları, Kalucza'yı hakkında saldırı nedeniyle cezai şikayetler, bir men kararı ve daireyi boşaltmasına yönelik bir hukuk davası bulunan bu saldırgan şahsın şiddetli davranışlarından etkili biçimde koruyamamışlardır.

Sınırdışı halinde aile içi şiddet/namus cinayeti riskine ilişkin derdest davalar: N. İsveç Davası (no. 23505/09, 20.07.2010; A.A. ve diğerleri İsveç – Davası (no. 14499/09, 28.06.2012).

Kadın sünneti

Izevbekhai – İrlanda Davası (no. 43408/08)

17.05.2011

Başvuran (anne) ve iki kızı, Nijerya'ya sınırdışı edilmeleri halinde sünnet tehlikesiyle karşı karşıya kalacaklarını, bunun ise 3. Maddenin (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele) anlamına geleceğini iddia etmekteydiler. Başvuranlar, annenin en büyük kızının bir yaşındayken ailenin "yaşlılarından biri" tarafından sünnet edildiğini ve kanama geçirerek hayatını kaybettiğini ileri sürmekteydiler. Aile, babanın ailesinin diğer iki kızını da sünnet etmek istediği için Nijerya'dan İrlanda'ya kaçmışlardı. Sığınma başvuruları reddedilmiştir.

AİHM, büyük kızın doğumu ve ölümüne dair iddialarla ilgili "kuvvetli şüphelerin" bulunduğunu kaydetmiştir. Ayrıca, aile Nijerya'da ekonomik ve sosyal açıdan öndegelen ailelerindendi. İlk başvuran eğitimli bir meslek erbabı olup kocası ve ebeveynleri kadın sünnetine karşı idiler. Kendisi veya kocası kızlarının sünnet edilmesiyle ilgili polise herhangi bir başvuruda bulunmamış veya kadın sünneti oranının çok daha düşük ve ender düzeyde olduğu kuzey Nijerya'ya yerleştirme talepleri olmamıştı. Bu nedenle, AİHM Nijerya'ya sınırdışı edilmeleri halinde başvuran ve kocasının kızlarını sünnetten koruyabileceklerine karar vermiştir. Dava kabul edilemez ilan edilmiştir.

Omeredo – Avusturya Davası (no. 8969/10)

20.9.2011

1973 doğumlu başvuran sünnet olmamak için 2003 yılında Nijerya'dan kaçmıştır. Kardeşi sünnetin doğurduğu sonuçlardan dolayı ölmüştü. Başvuran, sünneti reddederse köyde öldürüleceğini ve annesinin de sünneti kabullenmesini istediğini iddia etmekteydi. Sığınma başvurusu reddedilmiştir.

AİHM başvuranın terzi olarak eğitim aldığından ve bu meslekte deneyimi bulunduğundan bahisle Nijerya’da ailesine bağımlı olmaksızın kendi hayatını kurabileceğine inanmamak için bir neden olmadığını kaydetmiştir. Dava kabul edilemez ilan edilmiştir.

Irza geçme

X. ve Y. – Hollanda Davası (no. 8978/80)

26.3.1985

Zihinsel engelli olup çocuklara hizmet veren bir bakımevinde yaşayan bir genç kıza, 16. yaş gününden bir gün sonra (Hollanda’da cinsel ilişki için rıza yaşı 16 idi) merkez sorumlusunun bir akrabası tarafından tecavüz edilmiştir. Başvuran bu olaydan sonra travma geçirmiş, fakat zihinsel yaşı düşük olduğu için resmi şikayette bulunmasının mümkün olmadığına karar verilmiştir. Şikayet dilekçesini kendi yerine babası imzalamış, fakat dilekçe mağdurun kendisi tarafından verilmediği için fail hakkında dava açılmamıştır. Mahkemeler kanunda boşluk olduğunu kabul etmişlerdir.

AİHM, Hollanda’da ceza adaleti sisteminin bu tür davalarda etkin caydırıcılık tesis etmesinin “kaçınılmaz” olduğunu vurgulayarak 8. Maddenin (özel hayata saygı hakkı) ihlal edildiğine hükmetmiştir.

Aydın – Türkiye Davası (no. 23178/94)

25.9.1997

Kürt kökenli genç bir Türk kıızı olan başvuran (o sırada 17 yaşında idi) nedeni açıklanmaksızın ailesinin diğer iki ferdiyle birlikte gözaltına alınmıştır. Başvuranın gözü bağlanmış, dövülmüş, çıplak soyulmuş ve üzerine tazyikli su sıkılmıştır. Bir güvenlik görevlisi kendisine tecavüz etmiş ve akabinde birçok kişi tarafından yaklaşık bir saat dövülmüştür. Sonradan irza geçme vakalarında tecrübesi olmayan bir hekim tarafından yapılan muayenesinde kızlık zarının yırtılmış olduğu ve kasıklarında yaygın çürükler olduğu tespit edilmiştir. Başvuran ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapmış olduğu başvuruyu geri çekmesi için yetkililerce kendisine ve ailesine gözdağı verildiğini iddia etmekteydi.

AİHM gözaltında kişinin bir Devlet görevlisi tarafından ırzına geçilmesinin bilhassa vahim ve menfur, mağdurda derin psikolojik yaralar açacak bir kötü muamele biçimi olduğunu vurgulamıştır. Başvuran, sözkonusu cinsel saldırı nedeniyle küçük düşmüş ve hem fiziksel hem duygusal olarak olumsuz etkilenmiş olmalıdır. AİHM, başvurana yönelik fiziksel ve ruhsal şiddetin ve özellikle tecavüzün işkenceye ulaşan bir gaddarlıkla işlendiğini kaydederek 3. Maddenin (işkence yasağı) ihlal edildiğine hükmetmiştir. Bunun yanı sıra, gözaltı sırasında bir görevli tarafından irza geçme iddiası, mağdurun bu alanda uzman bağımsız hekimler tarafından azami hassasiyetle muayene edilmesini gerektirmekteydi. Durum böyle olmamış, bu ise soruşturmanın etkinliğini akamete uğratmıştır. Sonuç olarak başvuran tazminat hakkı elde edememiştir. Dolayısıyla 13. Madde (etkili başvuru hakkı) ihlal edilmiştir.

M.C. – Bulgaristan Davası (no. 392727/98)

4.12.2003

14 yaşındaki (Bulgaristan'da cinsel ilişki için rıza yaşı 14 idi) başvuru kız çocuğuna iki erkek tarafından tecavüz edilmiştir; tecavüz esnasında ve sonrasında ağlayan başvuran annesi tarafından hastaneye götürülmüş, hastanede kızlık zarının yırtılmış olduğu tespit edilmiştir. Tecavüze direndiği veya yardım istediği tespit edilemediğinden failer hakkında takibat yapılmamıştır.

AİHM, rıza verilmemesinin ırza geçme ve cinsel istismarın tespitinde temel bir unsur teşkil etmesinden ve buna ilişkin uluslararası eğilimlerden bahisle 3. Maddenin (aşağılayıcı muamele yasağı) ve 8. Maddenin (özel hayata saygı hakkı) ihlaline hükmetmiştir. AİHM, başta genç kızlar olmak üzere cinsel istismar mağdurlarının psikolojik olarak (yani, istemeden boyun eğerek veya kendini tecavüz olayından soyutlayarak) veya şiddetin devamının geleceği korkusuyla direnemediklerini kaydetmiştir. Devletlerin rıza haricinde gerçekleşen cinsel eylemleri kovuşturma yükümlülüğü bulunduğunu vurgulayan AİHM, mağdur fiziksel olarak direnç göstermemiş olsa dahi hem soruşturma işlemlerinin hem Bulgar hukukunun kusurlu olduğu sonucuna varmıştır.

Maslova ve Nalbandov – Rusya Davası (no. 839/02)

24.1.2008

Sorgu için karakola çağrılan başvurana polis görevlileri tarafından bir cinayet işlediğini itiraf etmesi için tazyikte bulunulmuştur. Bir polis başvurana parmak kelepçesi takmış, dövmüş, tecavüz etmiş ve sonra zorla oral seks yaptırmıştır. Daha sonra başka bir polisle birlikte defaatle karnına gaz maskesi takmak suretiyle nefes almasını zorlaştırıp boğmuş, küpelerine kablo vurmuş,bağlayarak elektrik vermişlerdir. Lavaboya gitmesine izin verdiklerinde başvuran damar bileklerini kesmeye çalışmıştır. Kendisini karakolda sorgulayan üç savcılık görevlisi alkol içmişler, kondom ve peçete kullanarak başvurana tecavüze devam etmişlerdir. Başvuran, tecavüze ve işkenceye uğradığı iddiasıyla şikayetçi olmuştur. Karakolda bulunan bir kondomda bulunan vajinal hücrelerin %99.99 ihtimalle başvurana ait olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, karakoldaki peçetelerde sperm ve başvuranın antijen grubuna ait vajinal doku izlerine rastlanmıştır. Ancak, mahkeme, savcılık görevlileri hakkında takibatta başvurulması gereken özel usulün takip edilmediği gerekçesiyle toplanan delillerin kabul edilemez olduğuna karar vermiştir. Dolayısıyla, suç delili bulunmadığı için dava düşmüştür.

AİHM, olayların başvuranın anlattığı biçimde cereyan ettiğini destekleyen etkileyici ve net bir delil manzumesi bulunduğunu kaydetmiştir. AİHM ayrıca gözetiminde kişinin bir Devlet görevlisi tarafından ırzına geçilmesinin bilhassa vahim ve menfur bir kötü muamele biçimi olduğunu, zira failin mağdurun savunmasızlığından ve kırık direncinden kolaylıkla istifade edebileceğini vurgulamıştır. Başta defaatle işlenen gaddarca tecavüz fiili olmak üzere başvuranın maruz kaldığı fiziksel şiddet nedeniyle 3. Madde (işkence yasağı) ihlal edilmiştir. Etkili soruşturma yürütülmemesi nedeniyle 3. Madde bir kez daha ihlal edilmiştir.

I.G. – Moldova Cumhuriyeti Davası (53519/07)

15.05.2012

Başvuran 14 yaşında bir kız çocuğu iken bir tanıdığıının tecavüzüne uğradığından şikayetçi idi (şahıs, büyükannesinin mahallesinde yaşayan 23 yaşında bir erkekti; başvuran o sırada büyükannesini sık sık ziyaret ederdi).

AİHM 3. Maddenin (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı ve etkili soruşturma yükümlülüğü) ihlal edildiğine hükmetmiştir. AİHM başvuranın davası ile ilgili soruşturmanın, Devletin ırza geçme ve cinsel istismarın her türünü etkili biçimde soruşturma ve cezalandırma yönündeki pozitif yükümlülüğünde mündemiç gereklilikleri yerine getirmediğini kaydetmiştir. Dolayısıyla, Devletin bu madde kapsamındaki pozitif yükümlülüklerini ihmali nedeniyle 3. Madde ihlal edilmiştir.

Şiddet ve sosyal dışlama

N. – İsvec Davası (23505/09)

20.07.2010

İsveç'te bir erkekle evlilik dışı ilişkisi bulunan Afgan vatandaşı başvuran, Afganistan'a sınırdışı edilmesi halinde sosyal dışlama, uzun süreli hapis cezası ve hatta ölüm tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu iddia etmekteydi. Sığınma başvurusu başarısız olmuştur.

AİHM Afganistan'da kadınların kendilerine toplum tarafından biçilen cinsiyet rollerine, göreneklere veya hukuk sistemine uygun davranmadıkları gibi bir algıya neden olmaları durumunda kötü muameleyle maruziyet riskinin çok yüksek olduğunu kaydetmiştir. N.'nin İsveç'te yaşaması dahi kabul edilebilir davranış sınırını aşmış olması olarak algılanabilirdi. Kocasından boşanmak istemesi ve artık hayatını kendisiyle geçirmek istememesi, hayatını tehlikeye düşürecek sonuçlar doğurabilirdi. Nisan 2009'da çıkarılan Şii Aile Yasasına göre kadınların kocalarının cinsel isteklerine itaat etmeleri ve izinsiz evlerinden çıkmamaları zorunlu idi. Ayrıca raporlar, Afgan kadınlarının %80'inin aile içi şiddet mağduru olduğunu, yetkililerin ise bu fiilleri meşru görerek kovuşturmadıklarını ortaya koymuştur. Refakatsiz veya "vasii" olmayan kadınların kişisel ve mesleki yaşamları ciddi biçimde kısıtlanmakta, bu kadınlar toplumdaki dışlanmakta idi. Erkeklerin himayesine girmeyen kadınların pek hayatta kalma imkanlarının bulunmadığı aşikardı. Bu nedenle AİHM, N.'nin Afganistan'a sınırdışı edilmesi durumunda İsveç'in 3. Maddeyi (insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı) ihlal edeceği kararına varmıştır.

Devlet mercilerinin elinde

Yazgül Yılmaz – Türkiye Davası (no. 36369/06)

01.02.2011

16 yaşındaki başvuran, polis nezaretinde iken cinsel tacize uğradığından şikayetçi idi. Kendisinin veya velisinin rızası olmaksızın kızlık zarının yırtık olup olmadığını tespit etmek amacıyla jinekolojik muayeneden geçirilmişti. Beraat edip

salıverildikten sonra travma sonrası stres ve depresyon geçirmiştir. Gözaltında saldırı iddiaları, sonradan yapılan tıbbi muayenelerle de büyük ölçüde desteklenmiştir. İlgili cezaevi doktorları hakkında hiçbir disiplin işlemi uygulanmamıştır.

AİHM, o sırada yürürlükte olan kanunda kadın tutukluların muayenelerine ilişkin gerekli güvencelerin öngörülmediğini ve özellikle küçüklerin jinekolojik muayeneleri konusunda ek güvencelere ihtiyaç duyulduğunu kaydetmiştir. Polis görevlilerini cinsel saldırı iftiralarından korumak amacıyla kadın tutukluların otomatik olarak jinekolojik muayeneye tabi tutulması yönündeki genel uygulama, tutulan kadınların çıkarına değildi ve tıbbi bir gerekçesi yoktu. Başvuran tecavüz değil tacizden şikayetçi idi; bu iddianın doğru olmadığını ispatı kızlık zarının muayenesiyle mümkün olamazdı. AİHM, yeni Ceza Muhakemesi Kanununda jinekolojik muayenelerin düzenlendiğini, fakat küçüklerle ilgili özel bir hüküm öngörülmediğini kaydetmiştir. AİHM başvuranın poliste gözaltında iken jinekolojik muayeneden geçirilmesi ve sorumluların yeterince soruşturulmaması nedeniyle 3. Maddenin (insanlık dışı muamele yasağı) iki bakımdan ihlal edildiğine hükmetmiştir.

B.S. – İspanya Davası (no. 47159)

24.07.2012

Dava, Nijerya kökenli bir kadının Palma de Mallorca dış mahallelerinde fahişelik yaparken polis tarafından durdurulması ile ilgili idi.

AİHM, Devletin başvuranın sokakta çevrilip sorgulandığı iki olayda kötü muamele gördüğü iddialarının yeterli ve etkili biçimde araştırılmadığını kaydetmiştir. AİHM ulusal mahkemelerin B.S.'nin fahişe olarak çalışan Afrikalı bir kadın olmasından kaynaklanan savunmasız durumunu dikkate almadıklarını kaydetmiştir.

3. Madde (insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele yasağı – etkili soruşturma yapılmaması) ihlal edilmiştir;

Kötü muamele iddiaları bakımından 3. Madde ihlal edilmemiştir;

3. maddeyle bağlantılı olarak 14. Madde (ayrımcılık yasağı) ihlal edilmiştir.

Umuma açık yerlerde şiddet

Ebcin – Türkiye Davası (no. 19506/05)

01.02.2011

Öğretmen olan başvuran yürüyerek işine giderken yüzüne asit atılmıştır. Bunun sonucunda vücudunda bir tümör oluşan başvuran gözünü, kulağını ve ağzını ancak sınırlı biçimde kullanabilmektedir.

AİHM bu olayla ilgili ceza davasında çok uzun gecikmeler yaşandığını ve davanın aradan 13 yıl geçmesine rağmen hala idare mahkemesinde derdest olduğunu, başvuranın henüz tazmin edilmediğini kaydetmiştir. Dolayısıyla, yargılama süreci ciddi bir şiddet eylemine karşı yeterli koruma sağlayamamıştır: 3. Madde (insanlık dışı muamele yasağı) ve 8. Madde (özel ve aile hayatına saygı hakkı) ihlal edilmiştir.

Basın İrtibat:
+33 (0)3 90 21 49 79

AİHM basın duyuruları için RSS bildirimlerine üye olabilirsiniz:
<http://echr.coe.int/echr/rss.aspx>

(Bu bilgi notunun Türkçe çevirisi, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı'nın katkılarıyla hazırlanmıştır.)